

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY dla uczniów klasy III Gimnazjum nr 47 sportowego w Krakowie 2016/2017

opracowany: przez zespół polonistów gimnazjum

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM – Obowiązuje znajomość lektur wskazanych przez nauczyciela spośród zaproponowanych w podstawie programowej w cyklu 3-letniej nauki (w każdym roku szkolnym 5 pozycji książkowych): wybór mitów greckich, fragmenty Biblii, fragm. "Iliady" i "Odysei" Homera, J. Kochanowski - wybrane fraszki i treny, I. Krasicki - wybrane bajki i satyra, A. Mickiewicz- wybrane ballady, "Dziady" cz. II, "Reduta Orzona", powieść historyczna H. Sienkiewicza, A. Fredro "Zemsta" , komedia Moliera, W. Szekspir, "Romeo i Julia" J. Słowacki "Balladyna", wybór noweli pozytywistycznych, A. de Saint- Exupery "Mały Książę", E. E. Schmitt "Oskar i pani Róża", S. Żeromski "Syzyfowe prace", A. Kamiński "Kamienie na szaniec", powieść młodzieżowa z literatury polskiej i światowej, wybrany utwór fantastyki, utwór detektywistyczny, opowiadanie S. Mrożka, opowiadanie S.Lema, wybór publicystyki, wybrany komiks, utwór podejmujący problematykę Holocaustu, wybrane wiersze z literatury klasycznej i współczesnej, teksty z podręcznika.

dopuszczającą

- wyszukuje informacje zawarte w tekście .
- bierze udział w dyskusji
- charakteryzuje głównego bohatera
- określa rodzaje narracji w tekście
- nazywa emocje towarzyszące bohaterom
- formułuje argumenty w dyskusji
- rozpoznaje język ogólny i gwary środowiskowy
- rozpoznaje opis bibliograficzny

dostateczną spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opisuje wydarzenie będące źródłem problemu opisanego w utworze
- odnajduje w utworze elementy świata przedstawionego
- potrafi posługiwać się słownikami
- rozpoznaje cechy wypowiedzi charakterystyczne dla gwar środowiskowych
- rozumie funkcję opisu bibliograficznego

dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:

- rozumie, na czym polega przesłanie utworu
- argumentuje
- uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji
- wyciąga wnioski z dyskusji
- rozumie artykuły hasłowe w słownikach
- rozpoznaje stylizację gwarową, zapożyczenia i neologizmy
- korzysta ze słowników
- tworzy opis bibliograficzny książki autorskiej

bardzo dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:

- dostrzega różnice i podobieństwa w opisach literackim i filmowym oraz innych tekstach kultury
- rozumie znaczenie mowy ciała
- dokonuje autorefleksji
- udowadnia, że język jest żywą strukturą

- rozpoznaje intencję wypowiedzi
- tworzy różne rodzaje opisów bibliograficznych

OCENA CELUJĄCA Zakres wiadomości i umiejętności wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń wykazuje się aktywnością, uczestniczy w konkursach, dba o kulturę języka.

ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I TEKSTÓW KULTURY

dopuszczającą

- analizuje schemat tworzenia opisu, opowiadania, streszczenia, listu, charakterystyki, rozprawki, sprawozdania, CV, listu motywacyjnego, podania
- sporządza opis miejsca, przeżyć lub przedmiotu
- tworzy samodzielnie notatkę
- opowiada poznany tekst
- charakteryzuje rodzaje literackie
- dostrzega różnice między rodzajami literackimi
- przyporządkowuje gatunki literackie do rodzajów
- pisze wypracowanie na temat
- tworzy na podstawie tekstu ramowy plan wydarzeń
- określa sposób prowadzenia narracji
- zna środki artystycznego wyrazu
- określa nadawcę i adresata wypowiedzi

dostateczną spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- omawia wyznaczniki poszczególnych rodzajów literackich
- opisuje obrazy
- tworzy pisemną formę wypowiedzi na zadany temat
- rozpoznaje cechy reportażu, referatu i recenzji
- dostrzega elementy wspólne dla różnych tekstów
- analizuje wiersz
- rozpoznaje zastosowane w utworze środki artystyczne
- określa główny temat utworu
- określa problem rozprawki
- rozpoznaje argumentację w tekście

dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:

- wymienia najważniejsze cechy dwudziestolecia międzywojennego, literatury wojennej i współczesnej
- interpretuje obrazy
- redaguje pisemną formę wypowiedzi zgodnie ze schematem kompozycyjnym
- odpowiada samodzielnie na postawione pytania
- omawia na czym polegają i czemu służą analiza i interpretacja
- potrafi postawić tezę, hipotezę oraz argumentować
- dokonuje przekształceń stylistycznych tekstu

- rozpoznaje cechy groteski

bardzo dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:

- objaśnia, na czym polega aktualność wskazanych utworów
- omawia nawiązania do mitologii we współczesnych tekstach literackich
- posługuje się sprawnie różnymi formami notatek
- wykazuje kreatywność w tworzeniu wypowiedzi pisemnych i ustnych
- samodzielnie redaguje pytania do tekstu
- rozpoznaje intencję wypowiedzi
- zajmuje stanowisko w dyskusji, formułuje poglądy
- sprawnie redaguje rozprawkę
- tworzy własny tekst w określonym stylu
- odróżnia pastisz od parodii

OCENA CELUJĄCA Zakres wiadomości i umiejętności wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń wykazuje się aktywnością, uczestniczy w konkursach, dba o kulturę języka.

WIEDZA O JĘZYKU

dopuszczającą

- wymienia funkcje tekstów językowych
- rozpoznaje frazeologizmy
- wie, co to błąd językowy
- rozpoznaje części zdania
- rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone
- rozróżnia zdanie podrzędnie złożone od zdania współrzędnie złożonego
- rozpoznaje zdanie wielokrotnie złożone
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne
- zna neologizmy
- zna skróty i skrótowce
- wyjaśnia termin fonetyka, głoska, litera, sylaba

dostateczną spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- rozróżnia funkcje tekstów językowych
- podaje źródło frazeologizmu
- zna podstawowe pojęcia z kultury języka
- rozpoznaje błędy językowe
- stosuje zdania złożone
- w wypowiedziach pisemnych i ustnych
- nazywa rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie
- wie, jak zaznaczyć na wykresie równoważnik zdania
- tworzy rodzinę wyrazów
- zna budowę słotwórczą wyrazu pochodnego

- wymienia typy wyrazów złożonych
- rozumie pojęcie neologizmy
- odróżnia skrót od skrótowca
- klasyfikuje głoski
- zna podstawowe zasady akcentowania wyrazów w języku polskim

dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:

- wyjaśnia zastosowanie tekstów językowych
- wyjaśnia znaczenie frazeologizmu
- rozumie pojęcia normy wzorcowej i użytkowej
- klasyfikuje błędy językowe
- przekształca zdania pojedyncze w złożone i odwrotnie
- rozpoznaje rodzaje zdań złożonych i potrafi je zbudować
- dokonuje rozbioru logicznego zdania pojedynczego
- wykonuje wykres zdania złożonego
- tworzy wykres z równoważnikiem zdania
- rozpoznaje typy formantów
- rozróżnia wyrazy złożone
- rozpoznaje rodzaje neologizmów
- odmienia skrótowce
- poprawnie zapisuje skrót i skrótowce
- rozpoznaje zjawisko udźwięcznienia, bezdźwięcznienia, uproszczenia grup spółgłoskowych
- wymienia wyjątki od zasady akcentowania wyrazów w języku polskim

bardzo dobrą spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:

- świadomie stosuje funkcje tekstów językowych
- posługuje się frazeologizmami
- potrafi wykonać ćwiczenia w stylizowaniu tekstów
- świadomie i celowo stosuje w wypowiedzi normę wzorcową i użytkową
- dostrzega i poprawia błędy językowe
- świadomie i celowo posługuje się zdaniami złożonymi
- stosuje poprawną interpunkcję w zdaniu złożonym
- zachowuje poprawny szyk w konstrukcjach zdaniowych
- wykonuje wykres zdania wielokrotnie złożonego
- wyodrębnia rdzeń, wskazuje oboczności
- rozpoznaje i poprawia błędy słowotwórcze i słownikowe
- świadomie używa różnych form wyrazu w wypowiedziach ustnych i pisemnych
- omawia zjawisko udźwięcznienia, ubezdźwięcznienia, uproszczenia grup spółgłoskowych
- poprawnie akcentuje
- dba o poprawną pisownię i wymowę głosek nosowych

OCENA CELUJĄCA Zakres wiadomości i umiejętności wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń wykazuje się aktywnością, uczestniczy w konkursach, dba o kulturę języka.